

Stockholm den 22 april 2022

Svensk Betongs svar på Remiss Dnr Fi2022/01190 Kommissionens förslag till en ny byggproduktförordning

Föreningen Svensk Betong är branschorganisation för företag som tillverkar fabriksbetong, utövar betongpumpning samt företag som tillverkar och/eller monterar betongprodukter. Medlemsföretagen finns över hela Sverige och bidrar till sysselsättning och samhällsutveckling på många orter i landet. Totalt omsätter betong- och cementindustrin cirka 30 mdkr per år och sysselsätter nästan 9 000 personer.

Svensk Betong har tagit del av remissen Dnr Fi2022/01190 Kommissionens förslag till en ny byggproduktförordning och lämnar nedanstående synpunkter. Då remisstiden är väldigt kort har det inte varit möjligt att lämna detaljerade kommentarer. På europeisk nivå pågår det inom Svensk Betongs moderorganisation BIBM en analys av förslaget. När vi får möjlighet att ta del av den avser vi att komplettera vårt svar. Vidare har Svensk Betong varit med och tagit fram Byggmaterialindustriernas svar, vilket vi därför hänvisar till.

Allmän kommentar

- CPR måste utformas så den inte utgör ett hinder för nödvändiga uppdateringar av produktstandarder

Förtillverkade betongprodukter ingår i mandat M/100 och omfattar harmoniserade produktstandarder (hENs), icke-harmoniserade standarder samt lyder under CPR. Liksom på övriga byggproduktområdet råder det sedan flera år stora problem med att få dessa hENs reviderade och publicerade eftersom Kommissionen (KOM) blockerar dem mht flera konflikter mellan hENs och nuvarande CPR. När nu CPR revideras anser vi att dessa hinder måste undanröjas så att de harmoniserade standarderna kan revideras, publiceras och börja användas. Ett kritiskt område är att när nya generationen av Eurokoder publiceras runt 2024 måste produktstandarderna anpassas och kunna publiceras utan onödigt dröjsmål.

Chapter III Obligations and rights of economic operators

-CPR måste möjliggöra användning av EPD systemet

Nuvarande CPR hänvisar inte till metodstandarder direkt för verifiering av produkttegenskaper. Vi bedömer det som att CPR-förslaget inte gör det heller. CPR hänvisar till "harmoniserade tekniska specifikationer" eller "harmoniserade produktstandarder". Dessa hänvisar i sin tur till metodstandarder för att kunna bedöma egenskaperna. Tidigare har EN 15804 setts som en sådan metodstandard (dvs om den harmoniserade produktstandarderna hänvisar till den så kan den användas).

Vi anser att det finns en risk med CPR-förslaget att KOM kan få möjlighet att bestämma mer på klimatområdet och genom kommande delegerade akter (ej specificerade) ställa krav på byggprodukter på EU-nivå. Om dessa delegerade akter blir aktuella kan de peka på vilka metoder som ska användas för verifiering, vilket kan riskera att gynna PEF.

Det framgår inte av CPR-förslaget om EPD eller PEF ska användas för miljödata. *MEN det är vår starka uppfattning att förslaget måste möjliggöra användning av EPD-systemet.*

EPD-systemet enligt EN 15804 används inom hela den svenska byggsektorn. Systemet är inarbetat i Sverige sedan många år tillbaka och EPD är den deklARATION som används vid kravställning på miljödata av både offentliga och privata kravställare. Även vid det i Sverige lagstiftade kravet på klimatdeklARATION av byggnader accepteras endast två typer av indata för byggprodukter: generiska data från Boverkets databas alternativt specifika data från EPD. Detta har gjort att EPD blivit ett inarbetat och med tiden ett mycket väl fungerande system i Sverige, de flesta betongtillverkare i Sverige, både av fabriksbetong och förtillverkade element har EPD för sina produkter. EPD systemet har också varit starkt bidragande till att betongens klimatpåverkan har reducerats genom att branschen kan jämföra data och kravställare kan ställa krav baserat på ett inarbetat system. I den processen har branschen de senaste fem åren gjort stora investeringar i digitala verktyg för beräkning och deklARATION av miljödata samt kompetensuppbyggnad hos personal. Ett byte av system till PEF skulle få allvarliga konsekvenser, tex tappar man all spårbarhet i de data som hittills tagits fram. Alla utvecklade system för beräkning, deklARATION och kravställning blir värdelösa. Alla investeringar i programvaror och kompetensuppbyggnad skulle gå förlorade. Vi anser också att EPD-systemet är ett betydligt mer robust och rättvist system för deklARATION av miljödata jämfört med PEF som allvarligt skulle underminera förtroendet för deklARATION av miljödata och därmed riskera att bli ett hinder för det påbörjade arbetet med klimatförbättringar enligt de mål som stakats ut i byggsektorns Färdplaner mot Fossilfritt Sverige.

- Trafikljussystem är inte tillämpligt för kommunikation av miljöegenskaper för byggprodukter, tex betong

I artikel 22 nämns märkning enligt "trafikljus-system". För betong, och sannolikt även för de flesta andra byggprodukter, anser vi att detta är ett alltför förenklat system för att kunna ge användaren en användbar information. Detta baserar vi på lång erfarenhet av deklARATION och kommunikation av betongens miljöegenskaper där vi kan konstatera att dessa inte är möjliga att sammanfatta i grönt, gult eller rött. För att vara meningsfulla och möjliga att tolka måste de beskrivas mer specificerat där EPD-systemet är ett väl inarbetat och fungerande system.

Chapter IV Construction product standards and European assessment documents

- Viktigt att möjligheten att tillämpa EAD och ETA bibehålls men CPR behöver vara tydligare

I takt med att nya och innovativa material/produkter med klimatförbättrade egenskaper introduceras, är det viktigt att kunna använda dessa produkter som CE-märkta mot ETA om en harmoniserad standard saknas. På betongområdet är detta i synnerhet viktigt för att kunna tillåta nya alternativa bindemedel som är av betydelse för att kunna öka andelarna klimatförbättrad betong, inte minst på sikt. CPR-förslaget tar upp att CE-märkning inte behövs om ETA tillämpas vilket gör det oklart kring produktens status. Detta anser vi behöver förtydligas.

Enligt CPR-förslaget kommer EAD och ETA att förses med "bäst före datum" vilket vi tolkar som att KOM önskar att antalet EAD och ETA bör begränsas. Ytterligare, anser vi det svårt att utifrån förslaget kunna bedöma om detta är det effektivaste sättet att nå en begränsning.

Annex V Assessment and verification systems (AVS), System 3+ Notified body's control of environmental sustainability assessment

- CPR behöver förtydligas avseende tillämpning av Annex V, särskilt kring nya bedömningssystemet 3+

Förslaget introducerar ett nytt bedömningssystem (3+) för bedömning av hållbarhet via 3:e partscertifiering. Vi anser det oklart kring tillämpbarheten för Annex V, t.ex om dubbla system kommer att behövas om system 3+ tillämpas, för att täcka även de egenskaper som bedöms redan idag.

Frågor med anledning av detta remissvar kan ställas till Markus Peterson på mejladress markus.peterson@svenskbetong.se eller telefon 08-7626211.

Svensk Betong

För Svensk Betong

Malin Löfsjögård, VD, Adjungerad professor KTH, Tekn. dr